TVÆRPROFESSIONEL TÆNKNING ÆNDRER SKOLENS DNA

Tværprofessionelt samarbejde handler i høj grad om, hvordan arbejdslivet organiseres og mindre om at udvikle de enkelte professioners kompetencer. Det fortæller Sofie Sauzet, der har forsket i fænomenet.

Af Maj Juni

Siden de danske professionsbacheloruddannelser i 2008 blev samlet i professionshøjskoler og campusbygninger, har det tværprofessionelle samarbejde været i fokus. Forskellige uddannelser under samme tag, fælles undervisningsmoduler og andet samarbejde på kryds og tværs i organisationen giver nok en ny fælles hverdag – men giver det også et fællesskab? Det er en af de ting, Sofie Sauzet har undersøgt i en ph.d.-afhandling om tværprofessionalisme på professionshøjskoler i 2015.

Afhandlingen er baseret på empiriske analyser af, hvordan tværprofessionalismen kommer til udtryk og får betydning i praksisserne på en professionshøjskole.

”Med tilblivelsen af professionshøjskolerne og reformen af læreruddannelsen er det blevet relevant at gøre de professionelles samarbejde stærkere. Der er kommet nogle erfaringer med – og politisk opmærksomhed på – at det tværprofessionelle kan løse nogle af de velfærdsproblemstillinger, vi står over for,” siger Sofie Sauzet, der vurderer, at det tværprofessionelle samarbejde traditionelt både i kommunernes arbejde og i forskning bliver set ud fra en dagsorden, der primært handler om kompetenceudvikling. Har de professionelle kompetencerne til at samarbejde? Og det blik er for snævert, mener hun.

”Det bliver formuleret som et spørgsmål om, at de professionelle selv skal løfte opgaven. Og i samarbejdet med hinanden bliver de set som repræsentanter for nogle perspektiver på verden, som er specifikke for fx en lærer eller en pædagog. Der er også en

tendens til at snakke om pædagoger og lærere som selvfølgelige kategorier, og ikke om hvordan de er internt forskellige, og hvordan samarbejdet er muliggjort organisatorisk," siger Sofie Sauzet.

"Da jeg gik i gang med afhandlingen, var jeg udviklingskonsulent i en kommune og arbejdede med overgangen mellem dagtilbud og skole , hvor lærere og pædagoger skal samarbejde om, hvordan man tager godt imod børn i skolen. Kommunen ville gerne fokusere på at få det tværprofessionelle til at lykkes. Allerede på det tidspunkt arbejdede vi med, hvordan de professionelle kom hinanden ved, og hvordan samarbejdet understøttedes, så det ikke var noget, lærere og pædagoger stod alene med," fortæller Sofie Sauzet.

Hvad skal forandres?

En væsentlig pointe i afhandlingen er, at det tværprofessionelle på en professionshøjskole bliver til på meget forskellige måder, alt efter hvilken praksis der er tale om. Skulle det fx forandre på institutionens organiseringspraksisser, undervisningspraksisser eller hverdagen i organisationen?

"I organiseringspraksis blev det tit sådan, at det tværprofessionelle skulle gøre noget ved undervisernes samarbejde og underviserne og ledernes samarbejdede, på tværs af professionsuddannelserne. Så faktisk handlede det slet ikke om professionernes arbejde med borgerne, men blev brugt til at nytænke uddannelserne og relationerne mellem uddannelserne. Kunne lærere og pædagoger fx blive undervist sammen i pædagogik og psykologi?" spørger Sofie Sauzet.

Hun peger på, at det tværprofessionelle på samme måde bliver en anledning til at se på organiseringspraksisser i skolen som sådan. Hvordan fordeler vi fag? Hvad får henholdsvis lærerne og pædagogerne ansvar for? Hvordan laver vi teams?

"Det tværprofessionelle rører også ved de organisatoriske måder at få skolen til at fungere på og dermed ved hele DNA'et i måden at organisere skolen på. Det handler ikke kun om børn, men mere om arbejdslivet".

Rum til flere

Sofie Sauzet vurderer, at det organisatoriske er afgørende for, om resten af det tværprofessionelle samarbejde kan lade sig gøre.

"Arbejdslivsdimensionen i at få det tværprofessionelle til at fungere er mere afgørende end kompetencedimensionen. Hverdagsdimensionen fylder også mere end de fleste er opmærksomme på. Jeg er også optaget af, hvordan forskellige typer rum muliggør tværprofessionelt samarbejde," siger Sofie Sauzet, der i sin ph.d.-afhandling også har kigget på arkitektur, og hvordan skoler bliver bygget eller bygget om.

SCANPIX

»Det betyder noget, om man kalder det for et medarbejderrum eller lærerværelset.«

Sofie Sauzet

"Forskellige måder at kunne bruge rum på muliggør forskellige typer tværprofessionelt samarbejde. Bare det at professioner fysisk er sammen og kommer hinanden ved, giver et fælles hverdagsliv, som gør, at man kan samarbejde. Men der er også nogle utilsigtede effekter af at samle professioner på samme skole. Det betyder fx, at man bliver mere opmærksom på, hvordan man er forskellige," fortæller Sofie Sauzet, der i forhold til folkeskolen og samarbejdet mellem lærere og pædagoger peger på, at fritidsdelen af skolelivet ofte er placeret på selve skolen.

"Det er pædagogerne, der kommer ind på lærernes territorium, ind på lærernes enemærker. Og det betyder noget, om man kalder det for et medarbejderrum eller lærerværelset," fortæller Sofie Sauzet, der ikke mener, man kan kompetenceudvikle sig til succes med det tværprofessionelle samarbejde.

"Vi er nødt til at se på både det organisatoriske, det hverdagslige og på undervisningen for at få fat i de aspekter, der gør det muligt faktisk at mødes, snakke sammen og blive enige om, hvad der skal ske. Det handler om at styrke oplevelsen af, at skolens rum er for alle i stedet for at tro, at hvis man løfter hver enkelt profession, kan de løfte opgaven selv. Det handler om hele organisationen, ikke kun de store strukturer, men også det, der foregår i pauserne og møderne i døråbningerne," siger Sofie Sauzet. ■

SOFIE SAUZET

Sofie Sauzet er cand.mag. i pædagogik og uddannelsesstudier og kultur- og sprogmødestudier fra Roskilde Universitet og har skrevet ph.d.-afhandlingen 'Versioner – diffraktive analyser af tværprofessionalismens tilblivelse som fænomen i professionshøjskolen' fra 2015 på DPU, Aarhus Universitet. Hun forsker i det tværprofessionelle samarbejde som et fænomen, der både bliver til gennem organiserings-, hverdags- og uddannelsespraksisser.